

مروری بر

**کنوانسیون حفاظت و بهره برداری از آبراهه های مرزی
و دریاچه های بین المللی (UNECE)**

و مقایسه آن با

کنوانسیون بهره برداری های غیرکشتریانی از آبراهه های بین المللی (UN)

مقدمه

کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا (UNECE) یکی از ۵ کمیسیون منطقه‌ای سازمان ملل متحد است که در سال ۱۹۴۷ تاسیس شده است. این کمیسیون امکان مطالعه مسائل و مشکلات مربوط به اقتصاد، محیط زیست و تکنولوژی با هدف ارائه راهکارهای عملیاتی را برای دولت‌های اروپایی، آمریکای شمالی، آسیای مرکزی و اسرائیل فراهم می‌آورد.

وضعیت کشورها در محدوده کمیسیون

- بیش از ۱۵۰ رودخانه بزرگ و ۵۰ دریاچه بزرگ در محدوده کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا (UNECE) قرار دارند که در طول مرز دو یا چند کشور جریان داشته و یا مرز بین کشورها را قطع می کنند.
- بیش از ۱۷۰ سفره آب زیرزمینی در منطقه شناسایی شده است که انتظار می رود در آینده تعداد بیشتری از آنها شناسایی شوند.
- بیست کشور اروپایی برای بیش از ۱۰٪ منابع آب خود به کشورهای همسایه وابسته اند و ۵ کشور نیز ۷۵٪ از منابع آب خود را از کشورهای بالادست دریافت می نمایند.

کنوانسیون بهره‌برداری و حفاظت از آبراهه‌های مرزی و دریاچه‌های بین‌المللی

- کنوانسیون بهره‌برداری و حفاظت از آبراهه‌های مرزی و دریاچه‌های بین‌المللی در ۱۷ مارس ۱۹۹۲ در هلسینکی تصویب و در سال ۱۹۹۶ اجرا گردید. این کنوانسیون از طرف ۳۷ کشور عضو UNECE و اتحادیه اروپا تأیید شده است.
- کنوانسیون آب بخشی از چارچوب حقوقی بزرگتری در رابطه با محیط زیست است که مسائل فرامرزی در محدوده UNECE، مانند آلودگی هوا، ارزیابی آسیب‌های زیست محیطی، حوادث صنعتی و دموکراسی زیست محیطی را پیگیری می‌نماید.
- **هدف اصلی کنوانسیون آب تقویت اقدامات محلی، ملی و منطقه‌ای در محدوده UNECE به منظور تضمین کمیت، کیفیت و بهره‌برداری پایدار از منابع آب مرزی است.**
- با اصلاح کنوانسیون آب در سال ۲۰۰۳ امکان عضویت کشورهای خارج از محدوده UNECE نیز فراهم گردید و سایر کشورهای جهان به بهره‌برداری از چارچوب حقوقی کنوانسیون و استفاده از تجارب آن دعوت شدند. طبق اصلاحیه مذکور هر کشور دیگری که در پاراگراف ۲ ماده ۲۵ به آن اشاره نشده و عضو سازمان ملل باشد، می‌تواند پس از موافقت اعضا به عضویت کنوانسیون درآید.

وظایف کشورهای عضو

- پیشگیری، کنترل و کاهش آسیب‌های فرامرزی بر محیط زیست، سلامت بشر و شرایط اقتصادی – اجتماعی
- مدیریت آبهای مشترک بصورت منطقی و عادلانه با توجه به اکوسیستم
- حفظ و نگهداری از اکوسیستم
- انجام ارزیابی‌های زیست محیطی برای تهیه برنامه‌های اضطراری، تعیین استانداردهای محیط زیست و به حداقل رساندن ریسک آلودگی تصادفی آب

در کنوانسیون توصیه شده است که کشورها با توافقات دو یا چندجانبه و تشکیل موسسات یا کمیته های مشترک برای انجام وظایف مربوط به کنوانسیون اقدام نمایند.

در حال حاضر حدود ۱۵۰ موافقتنامه دو یا چند جانبه در ارتباط با آبهای مرزی بین کشورهای منطقه به امضا رسیده است. از آن جمله می توان به کنوانسیون حفاظت از رودخانه دانوب، موافقتنامه های مربوط به رودخانه های راین، ساوا، ... و دریاچه Peipsi اشاره نمود.

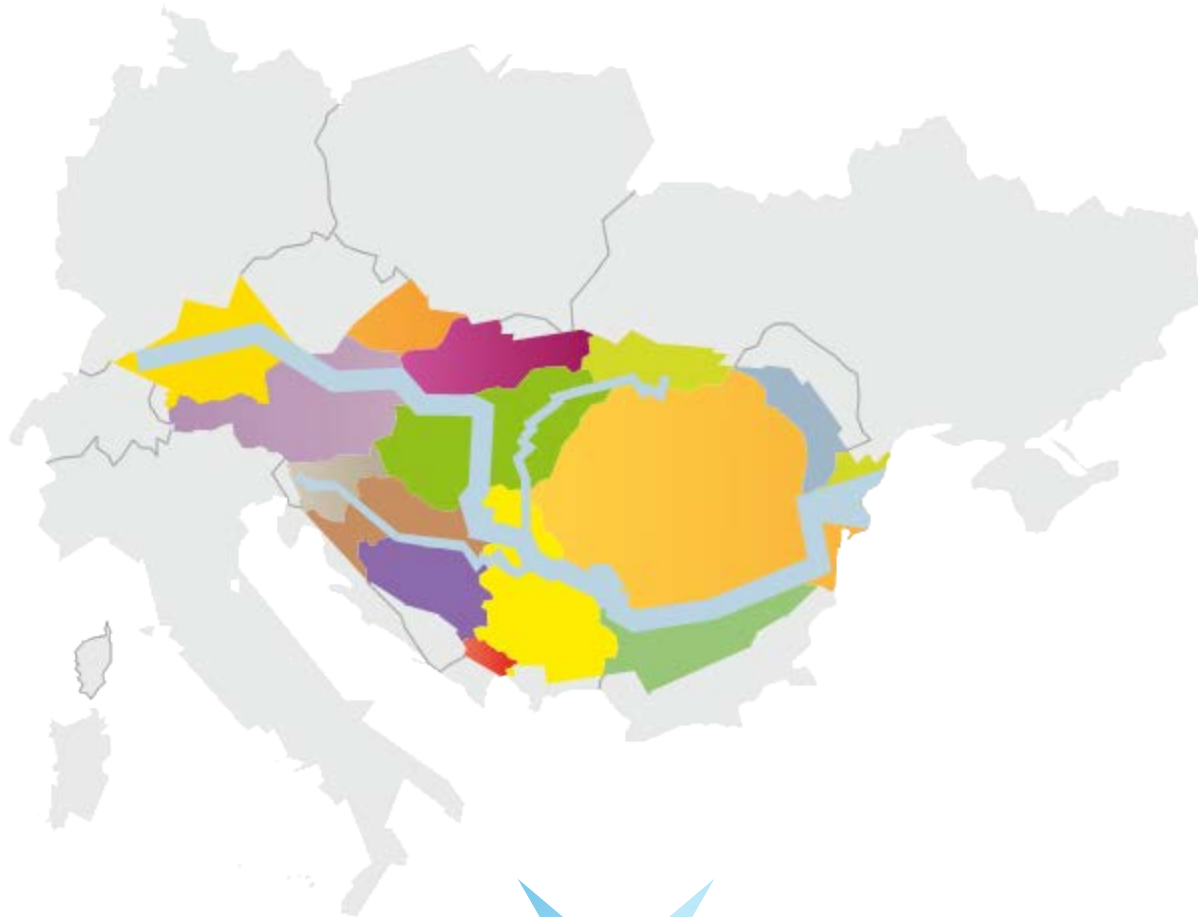
تقریباً تمامی کشورهای منطقه برای همکاری در قالب توافقات دو یا چند جانبه و تشکیل کمیته‌های مشترک اقدام نموده‌اند.

کمیسیون بین المللی حفاظت از رودخانه دانوب

- کمیسیون بین المللی حفاظت از رودخانه دانوب (ICPDR) یک سازمان بین المللی است که با همکاری ۱۴ کشور و اتحادیه اروپا در سال ۱۹۹۸ تاسیس گردیده است. ICPDR یکی از بزرگترین و موثرترین نهادهای بین المللی در مدیریت حوضه آبریز در اروپا است. که نه تنها رودخانه دانوب بلکه کل حوضه آبریز آن شامل سرشاخه ها و منابع آب زیرزمینی را در بر می گیرد.
- هدف نهایی این کمیسیون، اجرای کنوانسیون حفاظت از رودخانه دانوب است. مأموریت کمیسیون ارتقا مدیریت پایدار و عادلانه آب، شامل حفاظت، بهبود و بهره برداری منطقی از منابع آب در راستای تامین منافع کشورهای واقع در حوضه آبریز رودخانه دانوب می باشد. این کمیسیون با ارائه پیشنهاداتی برای بهبود کیفیت آب، مکانیزم های کنترل سیلاب، استانداردهای تخلیه آلاینده ها و نیز اطمینان از انعکاس این موارد در قوانین داخلی و سیاست گذاری های کشورهای عضو، اهداف خود را دنبال می کند.

Territory in the Danube River Basin (DRB)

shaghool.ir

کمیسیون بین المللی حفاظت از رودخانه الب (ICPER)

- موافقتنامه تشکیل کمیسیون بین المللی حفاظت از رودخانه الب در سال ۱۹۹۰ بین کشورهای آلمان و جمهوری چک به امضا رسید.
- ناظرین موافقتنامه شامل کشورهای اتریش، لهستان، اتحادیه اروپا، کمیسیون های بین المللی حفاظت از رودخانه های راین، اودرا و دانوب و سازمان های مردم نهاد (NGOs) می باشند.

کمیسیون بین المللی حفاظت از رودخانه الب (ICPER)

اهداف موافقتنامه :

- فراهم کردن امکان بهره برداری از آب، بخصوص آب شرب از طریق نفوذ آب در ساحل رودخانه و بهره برداری از آب و رسوب برای کشاورزی
 - دستیابی به اکوسیستم طبیعی در حد امکان
 - استراتژی دائم برای کاهش فشار وارده بر دریای شمال از طرف رودخانه الب
- اقدامات برنامه ریزی شده برای رسیدن به اهداف فوق شامل بهبود وضعیت فیزیکی، شیمیایی (کیفیت آب) و بیولوژیکی رودخانه الب و سرشاخه های آن و ارتقای ارزش اکولوژیکی پهنه رودخانه الب می باشد.

کمیسیون بین المللی حفاظت از رودخانه راین (ICBR-ICPR)

این کمیسیون در سال ۱۹۴۶ و برنامه عملیاتی سال ۱۹۸۶ «برنامه عملیاتی رود راین» یا (RAP) Rhine Action programmer با هدف برگرداندن گونه‌های مهاجر از جمله ماهی آزاد (معرف سلامتی آب) به رودخانه، تشدید جلوگیری از آلودگی دائمی، کاهش خطرات سرریز، ورود ضایعات آلوده غیرمترقبه به آب و بهبود شرایط هیدرولوژیکی رودخانه در سطوح ملی و بین‌المللی در قالب یک سیستم بین‌المللی فعال شد که دارای وظایفی به شرح زیر است:

• در سطح ملی :

تعیین شاخص و میزان آلودگی مجاز ورودی به رودخانه ومقررات آن
تجهیز اجباری صنایع به احداث تصفیه‌خانه پساب
عوارض آلوده‌سازی برای بخش‌های مختلف و صنایع
نصب و راه اندازی ایستگاه‌های اندازه‌گیری رودخانه و خروجی تصفیه خانه ها

• در سطح بین‌المللی :

مشارکت بیشتر کشور در همکاری برای کاهش آلودگی
نصب سیستم هشدار دهنده فوری در هنگام مشاهده آلودگی‌های بیش از حد مجاز
بعضی از آلوده کننده‌ها
اجرای بعضی از طرح‌های حفاظت و نگهداری گونه‌ها و مناظر طبیعی و چشم‌اندازهای
محیطی

گروه های زیر مجموعه کنوانسیون

- دفتر نشستهای اعضای کنوانسیون
- گروه کار مدیریت یکپارچه منابع آب
- گروه کار پایش و ارزیابی
- کمیته اجرایی
- گروه حقوقی
- گروه کار آب و اقلیم
- گروه کار آب-غذا-انرژی - اکوسیستم Nexus
- گروه تخصصی آب و حوادث صنعت
- مرکز بین المللی ارزیابی آب

پروتکل‌های مربوط به کنوانسیون

- پروتکل آب و سلامتی

پروتکل آب و سلامت (Protocol on Water and Health) در سال ۱۹۹۹ برای حفظ سلامت افراد از طریق پیشگیری، کنترل و کاهش بیماری‌های مرتبط با آب مطرح گردید. **این پروتکل اولین موافقتنامه بین‌المللی است که بطور خاص به تامین آب آشامیدنی سالم و بهداشت مناسب برای همه افراد می‌پردازد.**

- پروتکل مسئولیت مدنی

پروتکل مسئولیت مدنی و **جبران خسارات مربوط به آسیب‌های فرامرزی ناشی از حوادث صنعتی بر رودخانه‌های مرزی** در ۲۱ می ۲۰۰۳ و در حاشیه کنفرانس محیط زیست اروپا در اوکراین توسط ۲۲ کشور بصورت رسمی به امضا رسید. براساس این پروتکل شرکت‌ها مسئول حوادث مربوط به تأسیسات صنعتی از جمله شکست سدهای پسماند برداشت شن و ماسه یا حوادث مربوط به خطوط لوله انتقال بوده و اشخاصی که در اثر آسیب‌های فرامرزی دچار خسارت شوند دارای حق قانونی برای ادعای خسارت می‌باشند. این پروتکل خسارات فیزیکی، خسارت به دارایی‌ها، از دست دادن منبع درآمد و هزینه‌های بازسازی و مقابله با اثرات فرامرزی را پوشش می‌دهد.

کنوانسیون بهره برداری غیر کشتیرانی از آبراهه های بین المللی - ۱۹۹۷

- پس از تصویب قوانین هلسینکی در سال ۱۹۶۶ توسط انجمن حقوق بین الملل (ILA)، سازمان ملل در سال ۱۹۷۰ از کمیسیون حقوق بین الملل درخواست نمود تا با توجه به اینکه در قوانین هلسینکی اشاره ای به آبهای زیرزمینی نشده است، یک مجموعه قوانین جامع مشابه قوانین هلسینکی را در خصوص منابع آب مشترک تدوین نماید.
- در سال ۱۹۹۴، ILC پیش نویسی از قانون بهره برداری غیر کشتیرانی از آبراهه های بین المللی را در ۳۳ ماده به مجمع عمومی سازمان ملل ارائه کرد. در نهایت، در سال ۱۹۹۷، مجمع عمومی سازمان ملل، کنوانسیون قانون فوق الذکر را به تصویب رسانید.

اهداف کنوانسیون ۱۹۹۷ سازمان ملل

• کنوانسیون ۱۹۹۷، حقوق و وظایف هر یک از کشورهای سهمیم در آب های بین المللی مشترک را تعیین می کند. همچنین به صورت یک چتر قانونی جهانی، به عنوان یک مکمل و پشتیبان در همکاری های آب های مرزی در تمام سطوح زیر عمل می کند:

- معرفی ضعف های قانونی
- تهیه یک راهنما جهت سیاست گذاری منطقی: تسهیل فعالیت های دوجانبه و چندجانبه
- کمک و محافظت از ثبات سیاسی
- ایجاد یک شرایط عادلانه برای تمامی اعضاء سهمیم در آبراهه
- در نظر گرفتن بررسی های زیست محیطی و اجتماعی در مدیریت و توسعه آبراهه های بین المللی

**نگاهی کوتاه بر مفاد
کنوانسیون حفاظت و بهره برداری از آبراهه‌های
مرزی و دریاچه‌های بین‌المللی**

مهمترین مواردی که کنوانسیون بر آنها تاکید دارد:

- توجه به اهمیت و فوریت موضوع حفاظت و بهره برداری از آبراهه‌های مرزی و دریاچه‌های بین‌المللی، که انجام موثر آن تنها با مشارکت و همکاری تضمین می‌شود،
- نگرانی از تأثیرات منفی کوتاه و بلندمدت تغییرات وضعیت آبراهه‌های مرزی و دریاچه‌های بین‌المللی روی **محیط زیست، اقتصاد و سلامت** کشورهای عضو کمیسیون اقتصادی اروپا (ECE) بوده،
- نیاز به تقویت اقدامات داخلی و بین‌المللی برای **پیشگیری، کنترل و کاهش تخلیه مواد خطرناک** به داخل زیستگاه‌های آبی و همچنین آلوده سازی زیستگاه‌های دریایی خصوصا نواحی ساحلی با منابع زمینی،
- اصول و مقررات مرتبط از قطعنامه کنفرانس محیط زیست انسانی استکهلم، قطعنامه نهایی کنفرانس امنیت و همکاری در اروپا (CSCE)، مستندات نشست‌های نمایندگان دولتهای عضو CSCE در مادرید و وین و استراتژی منطقه‌ای حفاظت از محیط زیست و بهره برداری منطقی از منابع طبیعی در کشورهای عضو ECE تا سال ۲۰۰۰ و پس از آن،
- نقش کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا در پیشبرد همکاری‌های بین‌المللی برای پیشگیری، کنترل و کاهش آلودگی آبهای مرزی و بهره برداری پایدار از آبهای مرزی؛
- **همکاری بین کشورهای عضو در حفاظت و بهره برداری از آبهای مرزی** از طریق توافق بین کشورهای همسایه با منابع آب مشترک، خصوصا در مناطقی که چنین توافقاتی تاکنون وجود نداشته است.

ساختار کنوانسیون

کنوانسیون حفاظت و بهره برداری از آبراهه‌های مرزی و دریاچه‌های بین‌المللی از سه بخش و ۲۸ ماده تشکیل شده است. بخش اول شامل ۷ ماده مجموعه مقرراتی است که به کلیه اعضای کنوانسیون مربوط می شود و موضوعاتی از قبیل پایش، تحقیق و توسعه، تبادل اطلاعات و حفاظت اطلاعات را در بر می گیرد. بخش دوم با ۸ ماده شامل مقررات مربوط به کشورهای همسایه در اطراف یک رودخانه می باشد.

بخش سوم مفاد سازمانی بوده و مواردی مانند شرایط عضویت، لازم الاجرا بودن کنوانسیون، حل اختلاف و ... را در بر می گیرد.

ماده ۱: تعاریف

- “آبهای مرزی” به معنی کلیه آبهای سطحی و زیرزمینی که مرز بین دو یا چند کشور را تشکیل داده یا از آن عبور کرده یا روی آن واقع شده‌اند، می باشد؛ هنگامی که آبهای مرزی مستقیماً وارد دریا می شوند، انتهای جریان آب روی خط مستقیمی در دهانه رودخانه که دو ساحل را به هم وصل می کند، قرار دارد.
- “آسیب فرامرزی” هر گونه تاثیر نامطلوب و قابل توجه بر محیط زیست که به دلیل تغییر ناشی از فعالیتهای انسانی در شرایط آبهای مرزی در محدوده تحت حاکمیت یکی از اعضا ایجاد می شود، درحالی که تمام یا بخشی از منشا فیزیکی آن در محدوده تحت حاکمیت عضو دیگری واقع شده است. این تاثیرات شامل تاثیر روی سلامت و امنیت افراد، گونه های گیاهی و جانوری، خاک، هوا، آب، اقلیم، مناظر طبیعی و آثار باستانی یا سایر سازه های فیزیکی می باشد؛ تاثیر روی میراث فرهنگی یا وضعیت اقتصادی - اجتماعی ناشی از تغییر عوامل مذکور نیز در محدوده آسیبهای فرامرزی قرار می گیرند.

ماده ۱: تعاریف

- "اعضا" به معنی عضو قراردادی این کنوانسیون است مگر در متن به غیر آن اشاره شده باشد.
- "اعضای اطراف رودخانه"، اعضای که در مجاورت آبهای مرزی یکسانی واقع شده‌اند.
- "کمیته (گروه) مشترک"، هر کمیسیون یا سایر توافقات همکاری بین سازمانی دو یا چند جانبه مابین اعضای اطراف یک رودخانه.
- "مواد خطرناک"، مواد سمی، سرطان زا، موتاژن، تراژوژن و یا تجمع زیستی، خصوصا در صورت ماندگار بودن.

بخش اول

مفاد مربوط به کلیه اعضا

ماده ۲: مقررات عمومی

ماده ۲: مقررات عمومی

موارد مشابه در کنوانسیون ۱۹۹۷

- ماده ۵- کشورها ملزم به بهره برداری همسان و منطقی از آبراه بین المللی با توجه به منافع کشورهای حاشیه آبراه و همچنین توسعه و نگهداری از آبراه هستند.
- ماده ۶- عوامل موثر در تعیین رژیم عادلانه و عاقلانه شامل

- عوامل جغرافیایی، اقلیمی، اکولوژیکی
- نیازهای اجتماعی و اقتصادی کشورها
- میزان وابستگی به آب
- اثرات بهره برداری
- بهره برداری های فعلی و بالقوه
- دسترسی بهره برداری های بالقوه

ماده ۳: پیشگیری، کنترل و کاهش

موارد مشابه در کنوانسیون ۱۹۹۷

- ماده ۷- تعهد مبنی بر عدم اعمال خسارت عمده

بهره برداری از آبراه بدون اعمال خسارت عمده به دیگر کشورها
جبران خسارات وارده از طریق موافقتنامه های موجود و یا مذاکره

- ماده ۲۰ و ۲۱- نگهداری و محافظت مشترک از اکوسیستم ها، کاهش و کنترل آلودگی

ماده ۴: پایش

- لازم است اعضا برنامه های پایش شرایط آبهای مرزی را تهیه نمایند.

ماده ۵: تحقیق و توسعه

- لازم است اعضا برای هدایت تحقیقات به سمت توسعه راهکارهای موثر برای پیشگیری، کنترل و کاهش آسیب‌های فرامرزی همکاری کنند. برای این منظور اعضا باید در صورت ضرورت، با در نظر داشتن فعالیت‌های تحقیقاتی انجمن‌های بین‌المللی مرتبط، بصورت دو یا چند جانبه، برای ایجاد یا تقویت برنامه‌های تحقیقاتی خاص با اهداف زیر تلاش نمایند:

- (الف) روش‌های ارزیابی سمیت مواد خطرناک و آسیب‌های آلاینده‌ها،
 - (ب) ارتقای دانش در مورد ایجاد، انتشار و اثرات زیست‌محیطی آلاینده‌ها
 - (ج) توسعه و کاربرد فناوری‌ها، محصولات و الگوهای مصرف دوستدار محیط زیست
 - (د) حذف و یا جایگزینی موادی که احتمال ایجاد آسیب‌های فرامرزی دارند.
 - (ه) روش‌های دوستدار محیط زیست برای دورریز مواد خطرناک
 - (و) روش‌های خاص برای بهبود شرایط آب‌های مرزی
 - (ز) توسعه ساخت و سازهای آبی و روش‌های تنظیم آب دوستدار محیط زیست
 - (ح) ارزیابی فیزیکی و مالی خسارت ناشی از آسیب‌های فرامرزی
- اعضا باید نتایج این برنامه‌های تحقیقاتی را مطابق ماده ۶ با یکدیگر مبادله نمایند.

ماده ۶: تبادل اطلاعات

- لازم است اعضا امکان تبادل گسترده اطلاعات در کمترین زمان ممکن در خصوص مفاد این کنوانسیون را فراهم آورند.

ماده ۷: مسئولیت و مسئولیت پذیری

- اعضا باید از تلاشهای بین المللی برای ایجاد قوانین و شاخصهای مسئولیت و مسئولیت پذیری پشتیبانی نمایند.

ماده ۸: حفاظت از اطلاعات

- مفاد این کنوانسیون نباید روی حقوق یا وظایف اعضا در ارتباط با سیستم های حقوقی داخلی و قوانین روابط خارجی آنها در خصوص حفاظت از اطلاعات تجاری یا صنعتی محرمانه یا امنیت ملی تاثیر داشته باشند.

موارد مشابه در کنوانسیون ۱۹۹۷

- ماده ۹ – تبادل منظم یافته ها و اطلاعات

بخش دوم

مفاد مربوط به کشورهای عضو در مجاورت یک رودخانه

ماده ۹: همکاری دو یا چند جانبه

ماده ۹: همکاری دو یا چند جانبه

ماده ۹: همکاری دو یا چند جانبه

موارد مشابه در کنوانسیون ۱۹۹۷

- ماده ۳ – موافقتنامه های آبراه
- ماده ۸ – تعهدات کلی برای همکاری

ماده ۱۰: مشاوره

- در صورت نیاز هریک از اعضا، ارائه مشاوره بین کشورهای عضو در همسایگی یک رودخانه براساس حسن نیت و حسن همجواری انجام می‌گیرد. چنین مشاوره‌هایی با هدف همکاری در زمینه‌های مرتبط با مفاد کنوانسیون صورت می‌گیرند. این مشاوره‌ها باید از طریق کمیته مشترک مربوط به ماده ۹ این کنوانسیون صورت پذیرد.

ماده ۱۱: پایش و ارزیابی مشترک

موارد مشابه در کنوانسیون ۱۹۹۷

- ماده ۲۰ و ۲۱ – نگهداری و محافظت مشترک از اکوسیستم ها، کاهش و کنترل آلودگی

ماده ۱۲: تحقیقات مشترک و توسعه

- لازم است کشورهای عضو در همسایگی یک رودخانه در چارچوب همکاری عمومی مورد اشاره در ماده ۹ این کنوانسیون و یا هماهنگی‌های مشخص، برای دستیابی به اهداف و معیارهای مورد توافق کیفیت آب و حفظ آن به تحقیق و توسعه بپردازند.

ماده ۱۳: تبادل اطلاعات بین کشورهای عضو در همسایگی رودخانه

ماده ۱۴: سیستم های اخطار و هشدار

- کشورهای عضو در همسایگی یک رودخانه باید بدون درنگ در خصوص شرایط بحرانی که می تواند منجر به آسیب های فرامرزی شوند به دیگران اطلاع دهند. کشورها باید برای نصب و اجرای سیستم های ارتباطی و اخطار و هشدار مشترک یا هماهنگ در مکان های مناسب با هدف تولید و انتقال اطلاعات اقدام نمایند. این سیستم ها باید بر اساس تاسیسات و روش های همسان انتقال و اصلاح آمار که مورد توافق اعضای اطراف رودخانه باشد، عمل کنند. اعضای اطراف رودخانه باید یکدیگر را در جریان مقامات مسئول یا نقاط ارتباط طراحی شده برای این منظور قرار دهند.

ماده ۱۵: همکاری و کمک رسانی متقابل در شرایط بحرانی

ماده ۱۶: اطلاع رسانی عمومی

بخش سوم مفاد سازمانی

ماده ۱۷: نشست اعضا

ماده ۱۸: حق رای

ماده ۱۹: دبیرخانه

- دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا وظایف زیر را بر عهده خواهد داشت:
 - الف) هماهنگی نشستهای اعضا
 - ب) توزیع گزارشها و سایر اطلاعات مربوط به مفاد کنوانسیون بین اعضا
 - ج) اجرای سایر اقداماتی که توسط اعضا تصویب می شود.

ماده ۲۰: پیوستها

- پیوستها بخشی از کنوانسیون به شمار می روند.

ماده ۲۱: اصلاح کنوانسیون

- هر عضو می تواند در مورد اصلاح کنوانسیون پیشنهاد بدهد.
- پیشنهادات اصلاح کنوانسیون در نشست اعضا بررسی خواهند شد.
- متن هر گونه پیشنهادی برای اصلاح کنوانسیون باید بصورت مکتوب به دبیرخانه اجرایی کمیسیون اقتصادی اروپا (ECE) ارائه شود تا دبیرخانه آن را حداقل ظرف مدت ۹۰ روز قبل از برگزاری نشست مربوط به بررسی پیشنهاد، برای کلیه اعضا ارسال نماید.
- اصلاحات کنوانسیون حاضر باید از طریق اجماع نمایندگان اعضا در نشست مربوطه تأیید شده و برای اعضای که آن را در نودمین روز پس از تاریخ اعلام پذیرش اصلاحات توسط دو سوم اعضای مذکور به امین کنوانسیون، پذیرفته اند لازم الاجرا خواهد شد. برای سایر اعضا، اصلاحات ۹۰ روز پس از تاریخی که آن عضو پذیرش خود را اعلام نماید، لازم الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۲: حل اختلاف

- در صورت بروز اختلاف بین اعضا در خصوص تفسیر یا بکارگیری مفاد کنوانسیون، باید آن را از طریق مذاکره یا راهکارهای مناسب دیگر حل کنند.
- هر کشور پس از امضاء، پذیرش (accepting)، تصویب (approving)، یا تأیید (accessing) کنوانسیون، می‌تواند بصورت کتبی یک یا هر دو راهکار زیر را برای حل اختلافاتی که از طریق مذاکره یا سایر روش‌ها برطرف نمی‌شوند، بپذیرد:
 - الف- ارجاع اختلاف به دیوان بین‌المللی
 - ب- داوری براساس روش ضمیمه ۴
- چنانچه طرفین دعوا، هر دو روش حل اختلاف مندرج در بند ۲ این ماده را بپذیرند، می‌توان اختلاف را تنها به دادگاه بین‌المللی ارجاع داد مگر اینکه طرفین طور دیگری موافقت کنند.

موارد مشابه در کنوانسیون ۱۹۹۷

• ماده ۳۳ – حل و فصل اختلافات و میانجیگری کشور ثالث

ماده ۲۳: امضا

- این کنوانسیون برای امضا توسط کشورهای عضو کمیسیون اقتصادی اروپا و نیز کشورهایی که به موجب بند ۸ قطعنامه (IV) ۳۶ مورخ ۲۸ مارس ۱۹۴۷ شورای اقتصادی اجتماعی در موقعیت مشورتی قرار دارند، و توسط سازمان‌های ادغام اقتصادی منطقه‌ای که توسط کشورهای مستقل عضو کمیسیون اقتصادی اروپا تشکیل شده‌اند و برای دخالت در امور مربوط به کنوانسیون، از جمله برقراری معاهدات مرتبط از طرف اعضا اختیار دارند، از تاریخ ۱۷ تا ۱۸ مارس ۱۹۹۲ در هلسینکی و پس از آن تا تاریخ ۱۸ سپتامبر ۱۹۹۲ در مرکز سازمان ملل در نیویورک ارائه خواهد شد.

ماده ۲۴: امین

- **دیرکل سازمان ملل به عنوان امین کنوانسیون شناخته می شود.**

ماده ۲۵: تصویب، پذیرش، تأیید و عضویت

- تصویب این کنوانسیون منوط به تنفیذ، پذیرش یا تصویب کشورهای امضا کننده و سازمان‌های ادغام اقتصادی منطقه‌ای می‌باشد.
- این کنوانسیون باید برای تصویب کشورها و سازمان‌های مورد اشاره در ماده ۲۳ ارائه شود.
- هر یک از سازمان‌های مورد اشاره در ماده ۲۳ که عضو این کنوانسیون شوند، بدون اینکه هیچ یک از اعضای آنها عضو کنوانسیون باشند، ملزم به انجام تعهدات خود نسبت به کنوانسیون خواهند بود. در صورتیکه چنین سازمان‌هایی، که یک یا چند عضو آنها در این کنوانسیون عضو باشند، سازمان و کشورهای عضو باید در مورد مسئولیت‌های مرتبط خود در اجرای تعهدات نسبت به این کنوانسیون تصمیم‌گیری نمایند. در اینگونه موارد، سازمان و کشورهای عضو نباید از حقوق خود در این کنوانسیون بطور همزمان استفاده نمایند.
- سازمان‌های ادغام اقتصادی منطقه‌ای مورد اشاره در ماده ۲۳ باید در سندهای تنفیذ (ratification)، پذیرش (acceptance)، تصویب (approval)، یا تأیید (accession) خود، محدوده اختیارات خود در رابطه با موضوعات تحت پوشش این کنوانسیون را تعیین نمایند. درضمن این سازمان‌ها باید هر گونه تغییر اساسی در محدوده اختیارات خود را به امین کنوانسیون اطلاع دهند.

ماده ۲۶: لازم الاجرا شدن کنوانسیون

- این کنوانسیون ۹۰ روز پس از تاریخ تحویل شانزدهمین سند تنفیذ (ratification)، پذیرش (acceptance)، تصویب (approval)، یا تأیید (accession) لازم الاجرا خواهد شد.
- در ارتباط با بند ۱ این ماده، سندی که توسط یک سازمان ادغام اقتصادی منطقه‌ای تحویل داده می‌شود نباید جدا از سندهای تحویل شده توسط کشورهای عضو همان سازمان محاسبه شود.
- کنوانسیون برای هر کشور یا سازمان مورد اشاره در ماده ۲۳ که آن را پس از تحویل شانزدهمین سند، تنفیذ، تصویب یا تأیید کرده یا پذیرفته باشد، ۹۰ روز پس از تاریخ تحویل سند تنفیذ (ratification)، پذیرش (acceptance)، تصویب (approval)، یا تأیید (accession) آن کشور یا سازمان لازم الاجرا می‌شود.

ماده ۲۷: خروج

- هر عضو می تواند سه سال پس از تاریخی که کنوانسیون برای آن عضو لازم الاجرا شده، درخواست خروج از عضویت خود را بصورت کتبی به مسئول (امین) کنوانسیون ارائه نماید.

ماده ۲۸: متون معتبر

- متن اصلی کنوانسیون به زبانهای انگلیسی، فرانسه و روسی از اعتبار یکسانی برخوردار بوده و نزد دبیرکل سازمان ملل نگهداری می شود.

با تشکر از توجه شما

shaghool.ir